

Utlåtande 2014:123 RIV (Dnr 323-1096/2014)

Översyn av samverkansavtal och gemensam programpeng - GG2.0 för gymnasieskolan

Förslag från Kommunförbundet Stockholms Län

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stockholms stad antar samverkansavtalet med följande förbehåll.
 - Staden äger rätt att själv besluta om ersättning till stadens egenregiverksamheter (§ 9).
 - Utbildning för elever som går förstärkt program med specialpedagogisk profil omfattas inte av samverkansavtalet (§ 5).
 - Introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion som anordnas för grupp omfattas inte av samverkansavtalet (§ 5).
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Olle Burell anför följande.

Ärendet

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) har haft i uppdrag att se över nuvarande samverkansavtal för länets gymnasieutbildningar och att räkna om programpengarna för den gemensamma prislistan. Ett samverkansavtal och gemensam programpeng har tagits fram och KSL:s styrelse rekommenderar kommunerna att anta det.

Det nya samverkansavtalet skiljer sig något från det nuvarande avtalet. Bland annat är det några nya och förändrade mål för avtalet, tidigare

definierades de som syften. Nytt är att avtalet ska uppfylla skollagens krav om resursfördelning efter behov. Samverkansavtalet innehåller också en reviderad programpeng för de nationella programmen.

Avtalet gäller från undertecknandet och tills vidare. Part äger rätt att säga upp avtalet, vilket ska ske senast den 1 september under innevarande år och gälla antagningsomgången som börjar den 1 oktober nästkommande år.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden som har inkommit med ett gemensamt svar.

Stadsledningskontoret och utbildningsnämnden anser att staden i huvudsak kan acceptera modellen med de ändringar som föreslås. De anser också att utvärdering av gymnasiregionen bör genomföras.

Mina synpunkter

Efter en lång tid av minskade elevkullar börjar antalet elever i gymnasieåldern nu att öka. De första åren är ökningen blygsam men kommer därefter att öka allt mer. En följd av detta är att konkurrensen att komma in på de attraktivaste skolorna i Stockholm kommer att öka. Det är glädjande att Stockholms gymnasieskolor, inte minst de kommunala, har så gott renommé att de toppar ansökningsstatistiken och att många elever från övriga länet söker sig till oss. Idag kommer 35-40 % av eleverna på några av stadens mest populära skolor från kranskommunerna.

Den gymnasiregion som skapats och som innebär att elever kan ansöka till gymnasieskolor i hela Stockholms län skapar möjligheter. Gymnasieelever från olika delar av Stockholms län möts och utbudet av program och skolor breddas. Gymnasieskolor som har tomma platser kan attrahera elever från andra kommuner. Gymnasiregionen och de ökande elevantalen har dock också andra effekter som inte är utan baksidor. En är att konkurrensen om platserna på Stockholms skolor ökar, inte minst då många gymnasieelever från kommuner runt om i länet vill till Stockholms innerstad.

Idag är inflödet till Stockholms kommun långt mycket större än antalet stockholmselever som söker sig till andra kommuner. Hur den gemensamma gymnasiregionen i framtiden kommer att påverka Stockholms elevers möjligheter att få en gymnasieplats i sin hemkommun måste utredas och analyseras. Det ska vara självklart att vi kan garantera alla stockholmselever som vill plats på en gymnasieskola som är belägen i Stockholms kommun.

För att säkerställa detta innehåller budgeten ett uppdrag att se över gymnasierregionens effekter för Stockholms elever och skolor. Om en gymnasieplats i Stockholm inte kan garanteras för Stockholms unga måste vi se över justeringar av det avtal som nu läggs fram.

En förutsättning för att Stockholm ska vilja delta i den länsövergripande gymnasierregionen är att bevara de enskilda kommunernas rådighet. För Stockholm stad är det en självklarhet att respektive kommun själv ska ha rätt att besluta om ersättning till sina egenregiverksamheter för att kunna garantera kommunens gymnasieelever en god utbildning. Stockholm kommer inte att skriva under några framtida avtal där denna rättighet begränsas.

Utöver detta bör KSL hitta former för en bättre samverkan kring den gemensamma gymnasierregionen. Inte minst kring utbudsplaneringen finns det ett behov av att intensifiera samarbetet. De pengar som vi satsar på gymnasieskolan ska gå till kvalitativ utbildning och inte till att betala för tomma lokaler och platser. För att kunna fatta välgrundade beslut om hur kommunerna ska arbeta tillsammans i framtiden, bör KSL genomföra en analys av framtida elevantal och vad det får för effekter på antalet gymnasieplatser. Även pendlingsmönster och antal elever som får sitt förstahandsval ska ingå i den analysen.

Med detta sagt hänvisar jag till stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningens gemensamma svar.

Bilaga

Översyn av samverkansavtal med bilagor

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (FP) enligt följande.

En gemensam gymnasierregion är bra för såväl Stockholms stad som Stockholms län. Det är därför glädjande att även vänstermajoriteten vill värna länets gemensamma gymnasierregion som förverkligades av Alliansen. En gemensam gymnasierregion leder till en ökad konkurrens mellan skolor och mellan elever, något som i förlängingen innebär en vilja att ständigt utvecklas och bli bättre.

En gemensam gymnasierregion kan innebära att vissa elever inte kan garanteras plats i kommunal gymnasieskola i Stockholms stad, men vi bedömer inte att det ett så stort problem att det ska begränsa vårt deltagande i gymnasierregionen. Redan i dag får alla elever inte sitt förstahandsval. Men genom gymnasierregionen är förutsättningarna för att komma in på sitt förstahandsval transparenta, förutsägbara och lika för alla elever.

Däremot delar vi vänstermajoritetens uppfattning om att det är viktigt att bevara kommunens rådighet i fråga om ersättning till sin egenregiverksamhet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stockholms stad antar samverkansavtalet med följande förbehåll.
 - Staden äger rätt att själv besluta om ersättning till stadens egenregiverksamheter (§9).
 - Utbildning för elever som går förstärkt program med specialpedagogisk profil omfattas inte av samverkansavtalet (§5).
 - Introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion som anordnas för grupp omfattas inte av samverkansavtalet (§5).
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 3 december 2014

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Olle Burell

Kerstin Tillkvist

Särskilt uttalande gjordes av Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) och Lotta Edholm (FP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (M) och (FP) i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Per Ankersjö (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (M) och (FP) i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) har haft i uppdrag att se över nuvarande samverkansavtal för länets gymnasieutbildningar och att räkna om programpengarna för den gemensamma prislistan. Ett samverkansavtal och gemensam programpeng har tagits fram och KSL:s styrelse rekommenderar kommunerna att anta det.

Det nya samverkansavtalet skiljer sig något från det nuvarande avtalet. Bland annat är det några nya och förändrade mål för avtalet, tidigare definierades de som syften. Nytt är att avtalet ska uppfylla skollagens krav om resursfördelning efter behov. Samverkansavtalet innehåller också en reviderad programpeng för de nationella programmen.

Avtalet gäller från undertecknandet och tills vidare. Part äger rätt att säga upp avtalet, vilket ska ske senast den 1 september och gälla antagningsomgången som börjar den 1 oktober nästkommande år.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden som har inkommit med ett gemensamt svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets och utbildningsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 14 november 2014 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets och utbildningsförvaltningens utgångspunkt är att eleverna även i fortsättningen ska ha möjlighet att fritt välja gymnasieutbildning inom de olika kommunernas samlade utbud.

Stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen anser att staden på det hela taget kan acceptera modellen för samverkansavtalet i förhållande till andra kommuner och fristående skolor. Samverkansavtalet ska reglera relationen mellan huvudmännen. Avtalet kan däremot inte vara bindande i förhållande till finansieringen av egenregi. Staden kan inte åta sig att arbeta för en gemensam programpeng.

Stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen har vid flera tillfällen framfört stadens synpunkter i detta till KSL, trots detta kvarstår skrivningen i avtalet om att *Avtalsparterna åtar sig att aktivt arbeta mot målet att tillämpa en gemensam programpeng...* Stadsledningskontorets uppfattning är att staden under inga

omständigheter kan godkänna den del av avtalet som innebär att staden frångår sig rätten att själva besluta om ersättning till egenregi.

Stockholms stad ger idag strukturtillägg till gymnasieskolorna. Metoden för beräkningen är densamma som används för strukturtillägget för grundskolan. Stadens modell inkluderar fler variabler än meritvärde, även om meritvärdet väger tyngst. Stadsledningskontorets och utbildningsförvaltningens bedömning är att staden behöver utvärdera vilka konsekvenser en eventuell ändring av variablerna kan få på skolvivå innan en förändring av beräkningarna för strukturtillägget till egen regi kan övervägas. Tills vidare fortsätter staden att använda sig av stadens modell för strukturtillägg till stadens egen regi och introduktionsprogram på fristående gymnasieskolor.

Staden bedriver utbildningar för elever med hörselnedsättningar. Dessa utbildningar är mer kostsamma än de föreslagna programpengarna för motsvarande nationellt program. Stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningens uppfattning är att länet behöver komma överens om programpengar för dessa typer av utbildningar. Staden måste garanteras ersättning i enlighet med de kostnader staden har för utbildningen.

Avtalet beaktar inte heller den grupp elever med behov av särskilt stöd, och som även är i behov av mindre undervisningsgrupper, men som är behöriga till de nationella programmen. Stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen anser att dessa grupper, dvs. för elever som går förstärkt program med specialpedagogisk profil, måste undantas i samverkansavtalet. Staden kan erbjuda interkommunala platser i mån av plats och då med ett högre programpris.

Avtalet omfattar, enligt 5§, nationella program samt introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion som anordnas för grupp av elever. Det innebär en utvidgning av förstahandsmottagandet från enbart de nationella programmen till att omfatta även dessa två introduktionsprogram.

Staden avser att begära undantag för båda introduktionsprogrammen i enlighet med aktuell paragraf i avtalet.

Stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen anser att skrivningen "*I förekommande fall ska även tilläggsbelopp för modersmålsundervisningen ingå*" i 9§ Ekonomiska villkor och förutsättningar är otydlig. Det är oklart om det är en särskild modersmålspeng som avses eller om hemkommunen är förpliktigad att betala det mottagande kommun kräver.

Det är mycket angeläget att den gemensamma gymnasierregionens effekter för elever och gymnasieskolor utvärderas av såväl staden som KSL. Utvärderingen ska också ta upp faktorer som utbudsplanering, hur prislistan fungerar, framtida behov av gymnasieplatser samt kostnader för lokaler och tomma platser.

Stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms stad antar samverkansavtalet med följande förbehåll.

– Staden äger rätt att själv besluta om ersättning till stadens egenregiverksamheter (§9)

- Utbildning för elever som går förstärkt program med specialpedagogisk profil omfattas inte av samverkansavtalet (§5)
- Introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion som anordnas för grupp omfattas inte av samverkansavtalet (§5)

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 november 2014 följande.

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Stadsledningskontorets och utbildningsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 14 november 2014 har y huvudsak följande lydelse..

Se ovan.